

Cyngor Sir CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Cydlynw Trosolwg a Chraffu
Dyddiad y cyfarfod:	15 Mehefin 2022
Lleoliad:	O bell drwy Gynhadledd Fideo
Teitl:	Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad a Chyflwyniad i drefniadau Hunanasesu Perfformiad yn unol â gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021
Diben yr adroddiad:	Cyflwyno fersiwn ddrafft y Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad a'r broses Hunanasesu newydd
Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet	Y Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet â chyfrifoldeb am y Gwasanaethau Democraataidd, Polisi, Perfformiad a Phartneriaethau

Cefndir

Mae Rhan 6 y ddeddf newydd, sef **Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021** yn disodli hen Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 ac yn cyflwyno cyfundrefn perfformiad newydd i'r Prif Gynghorau, sy'n seiliedig ar hunanasesu. (Ceir Canllaw ar Ran 6 y Ddeddf yn Atodiad 1).

Bwriad y gyfundrefn perfformiad newydd yw adeiladu a chynnal diwylliant lle mae cynghorau wrthi'n barhaus yn ceisio gwella a rhagori ar y modd y maent yn gwneud pob dim, waeth pa mor dda y maent yn perfformio eisoes. Mae'r Ddeddf yn disgwyl y bydd cynghorau yn ymdrechu i wneud mwy ac yn ceisio sicrhau'r canlyniadau gorau i bobl a chymunedau lleol. Un ffordd o wneud hyn yw drwy herio'r *status quo* yn barhaus, gan ofyn cwestiynau ynghylch y modd y gweithredir ar hyn o bryd.

Mae'r Ddeddf wedi cyflwyno pum dyletswydd benodol i Gynghorau:

- Y ddyletswydd i adolygu perfformiad yn barhaus
- Y ddyletswydd i ymgynghori ar berfformiad
- Y ddyletswydd i adrodd ar berfformiad
- Y ddyletswydd i drefnu Asesiad o Berfformiad gan Banel
- Y ddyletswydd i ymateb i adroddiad ar Asesiad o Berfformiad gan Banel

Mae pwyslais hunanasesu ar ganlyniadau yn hytrach nag ar broses a bydd angen i awdurdodau lleol fabwysiadu dull o asesu eu perfformiad a fydd yn wahanol i'r dull a ddefnyddiwyd yn y gorffennol. Bydd angen bod yn fwy hunanfyfiol.

Mae Pennod 2 y Canllaw yn nodi'r rôl hanfodol y mae disgwyl i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ei chwarae yn y Broses Hunanasesu. Mae'r rôl hon yn golygu y bydd y Pwyllgor yn gwneud y canlynol:

- Derbyn fersiwn ddrafft Adroddiad Hunanasesu'r Cyngor
- Adolygu fersiwn ddrafft yr Adroddiad Hunanasesu a gwneud argymhellion o ran y casgliadau neu'r camau gweithredu y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cymryd
- Derbyn yr Adroddiad Hunanasesu terfynol pan fo wedi'i gyhoeddi, gan gynnwys sylwadau yn nodi pam y derbyniodd neu na dderbyniodd yr argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Y Sefyllfa Bresennol

Hunanasesu

Yn ystod y misoedd diwethaf, datblygwyd proses ar gyfer cynnal Hunanasesiad a bydd y broses honn yn cael ei chyflwyno i'r Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu ar 15 Mehefin 2022 (gweler y sleidiau yn Atodiad 2).

Egwyddorion Craidd y Broses Hunanasesu yw:

- Cyhoeddi Adroddiad Hunanasesu sy'n cyflawni gofynion y ddwy ddeddf ganlynol:
 - Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 – pennu ac adolygu cynnydd yn erbyn ein Hamcanion Llesiant Corfforaethol
 - Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 – y ddyletswydd i adolygu perfformiad yn barhaus, ymgynghori ar berfformiad, adrodd ar berfformiad, trefnu Asesiad o Berfformiad gan Banel ac ymateb i Asesiad ar Berfformiad gan Banel.
- Defnyddio dull Cwestiynau Allweddol neu ddull "Linellau Ymholi Allweddol" i sicrhau bod y broses yn canolbwyntio ar ganlyniadau, safbwynt y sefydliad cyfan ynghylch perfformiad a'i bod yn broses sy'n seiliedig ar dystiolaeth.
- Cynnal gweithdy blynyddol i ymgymryd â'r Hunanasesiad, er mwyn gwneud y canlynol:
 - Nodi cryfderau, cyfleoedd a meysydd i'w gwella
 - Nodi'r dystiolaeth ar gyfer y sefyllfa bresennol
 - Diweddarau sgoriau
 - Nodi ein huchelgais a'r camau gweithredu ar gyfer gwella
- Cynnwys Hunanasesu o fewn System Berfformio Teifi a chreu 'Dangosfwrdd' Hunanasesu
- Cyhoeddi'r Adroddiad Hunanasesu yn flynyddol, h.y. un cylch = tua blwyddyn
- Cyhoeddi'r adroddiad hunanasesu ym mis Tachwedd i gydfynd â threfniadau cynllunio a llywodraethu corfforaethol eraill e.e. mae Hunanasesu yn sbardun allweddol ar gyfer Cynlluniau Busnes.

Dod yn rhan o'r Fframwaith Rheoli Perfformiad a Strategaeth Gorfforaethol

Nid yw hunanasesu yn broses sy'n sefyll ar ei phen ei hun, yn hytrach mae wedi ei chynnwys yn rhan o **drefniadau corfforaethol parhaus y Cyngor o safbwynt cynllunio a rheoli perfformiad**. Er enghraifft, mae'n hanfodol ar gyfer symbylu cynllunio busnes a rheoli risg, ac mae'n defnyddio canlyniadau monitro Cynlluniau Busnes a'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol er mwyn gwerthuso ein perfformiad presennol a chwblhau'r hunanasesiad.

Yn ogystal, mae'n ategu'r broses o gynhyrchu strategaeth Gorfforaethol y Cyngor drwy ddarparu safbwynt y sefydliad cyfan ynghylch perfformiad, er mwyn cynorthwyo yn y broses o bennu blaenoriaethau. Fframwaith Perfformiad cyffredinol y Cyngor, sy'n cynnwys y broses hunanasesu, yw'r mecanwaith hefyd i sicrhau bod nodau ac amcanion Strategaeth Gorfforaethol y Cyngor yn cael eu cyflawni, wrth i ni gynllunio a monitro ein perfformiad, adrodd yn ei gylch a'i herio.

Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad

Mae gan Gyngor Sir Ceredigion broses Rheoli Perfformiad er mwyn sicrhau lefelau perfformio, effeithlonrwydd a chanlyniadau gwell i bobl leol. Fodd bynnag, mae cyflwyno cyfundrefn perfformiad newydd i Gynghorau, sy'n seiliedig ar Hunanasesu, ynghyd â'r angen i ddangos yr arfer orau ddiweddaraf, yn golygu bod angen diweddarau'r broses.

Mae Atodiad 3 yn amlinellu fersiwn ddrafft y Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad newydd arfaethedig, i'r Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu ei ystyried. Mae'r Datganiad drafft yn amlinellu egwyddorion arweiniol ymagwedd y Cyngor i reoli perfformiad yn y dyfodol, ac mae'n rhoi ystyriaeth i'r ddeddfwriaeth newydd a'r arfer orau.

Yn benodol, mae'n tanlinellu'r rôl hanfodol y mae rheoli perfformiad yn ei chwarae yn y broses o sicrhau canlyniadau gwell i bobl a chymunedau Ceredigion, drwy gynorthwyo gyda'r dasg o bennu polisi ac wrth wneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth. Er mwyn cael y budd pennaf o reoli perfformiad, bydd y Cyngor yn sefydlu Fframwaith Rheoli Perfformiad effeithiol a fydd yn cael ei ymgorffori yn niwylliant y sefydliad.

Bydd fersiwn ddrafft y Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad a'r broses Hunanasesu benodol yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu ar 15 Mehefin 2022.

**Argymhelliad/Argymhellion): Derbyn a chymeradwyo fersiwn ddrafft y
Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad a'r trefniadau**

Hunanasesu (yn unol â gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadu (Cymru) 2021, gan wneud argymhellion fel sy'n briodol pan gaiff yr adroddiad ei gyflwyno i'r Cabinet ar 6 Medi 2022.

Y rheswm dros y penderfyniad:

Mabwysiadu Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad, a ddiweddarwyd ac sy'n amlinellu'r egwyddorion arweiniol ar gyfer rheoli perfformiad yn y Cyngor ac sy'n bodloni gofynion Rhan 6 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Hysbysu'r Pwyllgor Cydlynw Trosolwg a Chraffu am y cynnydd a wneir o ran Adran 6 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Atodiadau:

Atodiad 1 – Canllaw i Ran 6 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

Atodiad 2 – Sleidiau'r Broses Hunanasesu

Atodiad 3 – Fersiwn Ddrafft y Datganiad Polisi Rheoli Perfformiad

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Alun Williams (Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd)

Swyddog Adrodd:

Alun Williams (Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd)

Dyddiad:

24 Mai 2022